

CAB NOTULEN

18 SEPTEMBER 2014 10:00 – 12:00 UUR

EZELVELDLAAN 59, 2611 RV DELFT

AANWEZIGEN

Marc Diepenmaat (BISON, voorzitter CAB), Fred Witteveen (Provincie Zeeland/NDOV), Gé van Toorenborg (Ministerie van I&M), Gerben Zwart (Pantea), Laurens Klok (HP), Jens Jongenelen (Connexion), Joost Boor (Transmis), Thomas Walta (GOVI), Gert-Jan Kamerik (NDOV), Micheal Knufman (GVB), Stefan de Konink (OpenGeo), Harry van den Broek (Veolia), Elke Vosman (Syntus)

AFWEZIGEN

KOPIE

Verzendlijst CAB

BIJLAGE(N)

-

1. Opening en mededelingen

Tzvetan opent de vergadering om 10:00 uur en heet iedereen van harte welkom. Marc (voorzitter CAB) is nog niet aanwezig vanwege file. In afstemming met Marc en overeenstemming met de CAB wordt een andere volgorde van de agenda aangehouden.

2. Notulen vorige vergadering (16-01-2014)

Alle actiepunten zijn uitgevoerd. Notulen goedgekeurd.

3. Stand van zaken NDOV

In de NDOV beheerorganisatie is het projectteam vervangen door een coördinatieteam. Fred Witteveen neemt daar aan deel als vertegenwoordiger van de provincies. Paul Vonk vertegenwoordigt de stadsregio's en Gé van Toorenborg het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Bijna alle overheden (18 van de 20) hebben een samenwerkingsovereenkomst getekend. Alleen de provincie Flevoland en de staatssecretaris moeten nog een handtekening plaatsen. Inhoudelijk heeft het NDOV zich voornamelijk bezig gehouden met haltedata. De meeste decentrale overheden hebben hun haltedata in beeld gebracht. Er wordt een tabel ontwikkeld waarin de relatie tussen de fysieke en logische halte in beeld wordt gebracht. De planning is dat 1 november 2014 alle gegevens beschikbaar zijn. Ten aanzien van Tarieven meldt Gé dat enkel Connexion conform de standaard werken. Gé en Tzvetan pakken dit verder op. Op dit moment vindt er een evaluatie van tarieven plaats. De planning is dat eind september, begin oktober een conceptrapportage wordt opgeleverd. Deze wordt teruggekoppeld aan vervoerders, decentrale overheden en loketten. Daarnaast vindt er binnenkort een vergadering plaats met CEO's van vervoerbedrijven om overkoepelend naar de NDOV-organisatie te kijken.

Agendapunt 4 Werkpakketten Delta's: vanwege de (tijdelijke) afwezigheid van Marc Diepenmaat is besloten dit agendapunt later in de vergadering te behandelen.

5. Lopende trajecten

- Overzicht loketvragen en changes

Jan heeft in de periode 16-01-2014 t/m 12-09-2014 de volgende zeven loketvragen gehad.

1. Skip functionaliteit kv17	BL
2. Waar is de XSD voor NeTex Part 1 en Part 2 te vinden?	IP
3. Werking via bestemmingen voor kv7/kv8	IP
4. Mogelijke fout in PPT document.	BL
5. Waar is de XSD voor Delta en PPT te vinden?	DN
6. Uitbreiden DataOwnerCode.	BL
7. Verzoek tot ter beschikking stellen van KAR	IP

documentatie.

BL:back log, IP: in progress, DN: done.

De status van de loketvragen wordt als onduidelijk ervaren door de CAB. Er is onduidelijkheid over de status van de SKIP functionaliteit. Thomas meldt dat hij van Tzvetan (secretaris BISON) via de mail bevestigd heeft gekregen dat het voorstel SKIP functionaliteit KV17 door de BISON werkgroep Architectuur is aangenomen. Het loketvragenoverzicht geeft een andere status aan, namelijk back log. Er heeft geen finale toetsing van SKIP functionaliteit KV17 plaatsgevonden. Daarom is besloten om deze RFC te agenderen op de BISON werkgroep architectuur van 9 oktober 2014. Vervolgens wordt de CAB via de e-mail geraadpleegd. Indien akkoord wordt het stuk in de BISON SC van 24 oktober 2014 ingebracht.

Jan heeft in de periode 01-04-2014 t/m 12-09-2014 zes PR/CR's ontvangen, namelijk:

1. Alle wijzigingen KV1 in beeld brengen.
2. Coördinaten toevoegen aan halteberichten, KV1 aanpassen.
3. Ingangsdatum op planning.
4. Uitbreiden aantal karakters bestemmingen.
5. Vraag achterhalen bij BRU en Qbuzz: toevoegen van visuele indicatie voor lijnen.
6. Voorstel uitwerken: toevoegen van visuele indicatie voor bestemmingen.

Besloten is dat de wijzigingen op KV1 die reeds akkoord zijn, in de BISON werkgroep architectuur van 9 oktober 2014 worden ingebracht, vervolgens aan de CAB per e-mail ter review wordt aangeboden. Indien akkoord worden de geaccepteerde wijzigingen van KV1 aan het SC aangeboden.

Het verzoek aan Jan om voor de volgende CAB-vergadering een omvangrijker overzicht te geven van de status van de loketvragen. Bijvoorbeeld door expliciet aan te geven wanneer, welke vragen gesteld zijn en welk antwoord is gegeven. Voorgesteld wordt dat loketvragen binnen 1 week beantwoord worden.

- Werkgroep Architectuur

Terugkoppeling van zaken uit de werkgroep architectuur.

Reisinformatiemodel NDOV

De BISON werkgroep architectuur is bezig met het ontwikkelen van een reisinformatiemodel. Aanleiding daarvoor zijn voornamelijk procedurele vragen vanuit de praktijk over informatiestromen.

Koppelvlak 15

Workitem 'Aanpassing Koppelvlak 15' is meerder keren besproken, maar kende geen eigenaar. Vanuit Connexion was de vraag gekomen om KV15 te evalueren en eventuele verbeterpunten in beeld te brengen. Voorgesteld wordt dat er een groep bijeen komt om verbeterpunten van KV15 in beeld te brengen. Stefan meldt dat het verstandig is om de martkpartij CoolProfs daarbij te betrekken. Zij krijgen een leidende rol in multi-channel implementaties. RIVER is bij RET geïmplementeerd, en wordt nu ook bij HTM uitgerold.

RFC koppelvlak 17 SKIP

Zoals eerder in deze vergadering besproken. Het is niet mogelijk om haltepassages halverwege een rit te laten vervallen, hiervoor ontbreekt koppelvlak functionaliteit. Hierdoor kunnen reizigers onjuist worden geïnformeerd. KV17Skip: met een KV17Shorten bericht kunnen haltepassages aan het begin en einde van een rit vervallen.

KAR-protocol

De organisatie BISON, en verschillende overheden, hebben in het verleden verschillende verzoeken gehad om de Korte Afstands Radio (KAR) protocol openbaar te maken. Wordt verder ingegaan bij agendapunt KAR.

NeTEx-status

Stelt BISON de nieuwe NeTEx-documentatie en XSD's aan haar deelnemers beschikbaar? Tzvetan zoekt uit welke NeTEx-documetatie beschikbaar gesteld moet worden en stelt deze beschikbaar.

RFC KV1 vervoersstromen (moet nog in werkgroep Architectuur besproken worden)

Het gaat hier om het (beter) opnemen van de vervoersvorm in KV1, zodat vervoerders informatie over belbussen en andere “niet standaard” vervoersvormen kunnen aanleveren. Voor reisinformatie is het belangrijk te weten met welke vervoersvorm een rit wordt uitgevoerd. Zo kan een rit bv. een belbus zijn waarvoor eerst gebeld moet worden voordat deze rijdt. Deze RFC wordt in de BISON Architectuur werkgroep van 09-10-2014 besproken.

- Europese standaardisatie

Jan meldt de NeTEx-status op basis van verschillende werkgroepen gedurende januari t/m juni 2014. De belangrijkste mijlpaal is dat er een officiële vrijgave van NeTEx deel 1 en deel 2 door CEN heeft plaatsgevonden. Deze documenten zijn te downloaden op de webpagina van de NEN of zie de URL in de bijgevoegde presentatie NeTEx-status. Via Connekt wordt deze standaard beschikbaar gesteld. NeTEx P3 beprijzen gaat over het beprijzen van ritten. Het uitwisselingsformaat op basis van XML maakt uitwisseling tussen vervoerders mogelijk. Aanpassingen in deel 3 kunnen leiden tot aanpassingen in deel 1 en 2. Volgens Jan is dit zeer onwaarschijnlijk. Bart van der Worp heeft ervoor gezorgd dat de Nederlandse OV-chipkaart ondersteunt wordt door deel 3, onder andere de Herkomst-Bestemming matrix is ondersteund. Daarnaast wordt als onderdeel van de scope van NeTEx deel 3 een technisch rapport aangeleverd worden waarin beschreven staat hoe de NeTEx deel 3 te gebruiken. Voor meer informatie over de scope van NeTEx deel 3 wordt men verwezen naar de website itsstandards.eu, zoekterm: *Open call for experts on Public Transport: Fare Structure data (DL 2014-02-28)* of zie onderstaande link¹. NeTEx P4 betreft een voorstel van Duitsland. Die gaat over ‘Duties and Rosters’. *Transfer Duty Information from the duty planning system to the driver scheduling system. Make rosters, driver assignments and parking positions, which are derived from the duty planning, driver scheduling or vehicle management systems available to the control system.* Er zijn 3 landen die actief willen bijdragen aan NeTEx P4. Nederland is gevraagd daar een bijdrage aan te leveren. De Strategic Committee gaat hierover en zou hier een besluit over moeten nemen. Thomas vraagt naar de compatibiliteit met de huidige Delta’s. Delta’s zijn gebaseerd op een ontwikkelversie van NeTEx en wijkt af van de vrijgegeven versie van NeTEx.

Marc Diepenmaat (Arriva) sluit aan bij de vergadering en neemt het voorzitterschap over. Elke Vosman (Syntus) sluit aan bij de vergadering.

4. Werkpakketten Delta’s

Marc meldt dat er reeds een XSD is en verschillende partijen zijn die aan het ontwikkelen zijn. Waaronder Prodata. Het streven is om een definitieve standaard te ontwikkelen. Marc is verontrust dat er dialecten ontstaan op basis van de XSD die door OpenGeo is voorgesteld. Jan meldt dat er een concept ontwikkel XSD beschikbaar is die bij NeTEx deel 1 en 2 behoort. De XSD wordt ter beschikking gesteld via de BISON website. Er moet bepaald worden in hoeverre beide varianten van elkaar verschillen. Joost merkt op dat het wellicht verstandig is om te wachten met vooroplopen in Europese standaarden. Wij moeten niet afhankelijk willen zijn van desbetreffende werkgroepen op Europees niveau. We kunnen overwegen om te wachten totdat een standaard op Europees niveau uitgekristalliseerd is. Volgens Thomas is BISON juist bedoeld voor afstemming tussen Nederland en Europa. Het is voor de partijen die bij BISON zijn aangehaakt van essentieel belang dat zij weten welke wijzigingen in standaarden plaatsvinden. Volgens Thomas is daar op dit moment onvoldoende inzicht in gegeven. Overeengekomen wordt dat gedurende het ‘acceptatieproces van NeTEx’ nieuwe (ontwikkel)versie op de BISON website gepubliceerd worden. De status van de standaard wordt bij publicatie vermeld.

- Implementatie PPT

Gé meldt dat het in eerste instantie de planning was om begin dit jaar klaar te zijn met de implementatie van PPT. Op dit moment wordt actie ondernomen om met iedere vervoerder (m.u.v. Connexxion en NS) te gaan praten. Stefan meldt dat voor alle vervoerders de huidige standaard voor €25,- per uur (exclusief btw) wordt geconsulteerd naar PPT. De doorlooptijd bedraagt 4 uur.

- Haltedata

Gertjan meldt dat vanuit het platform BISON een werkgroep haltedata is gestart met als doel om tot een aangepast BISON haltestandaard te komen, inclusief de uitbreiding van KV1 met verwijzing naar uniek halte nummer. De aftrap van deze werkgroep vond plaats met alle vervoerders in Nederland. Zij hebben ingestemd met de huidige afvaardiging van de werkgroep Halte. De nieuwe standaard Halte is uitgewerkt. Op dit moment is Intraffic bezig met het aanpassen van de XSD op basis van de overeengekomen uitgangspunten van de werkgroep. In de week van (22-26 september 2014) wordt de nieuwe XSD naar de

¹ http://www.itsstandards.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=220:fare-structure-data&catid=1:latest-news

werkgroep Haltedata verstuurd. Overheden nemen hun taken en verantwoordelijkheden serieus ten aanzien van de haltestandaard. Op 1 november 2014 wordt één Centraal Haltebestand opgeleverd die de (fysieke) haltegegevens (inclusief koppeling haltenummer) uit alle regio's verzameld. Dit bestand wordt via de NDOV loketten beschikbaar gesteld. Gertjan kan vooralsnog geen uitsluitel geven over de financiële stand van zaken, in relatie tot de impact van de haltestandaard op vervoerders. Vervoerders hebben een prijsindicatie gegeven van €250.000,-. Dit bedrag is niet in het NDOV-budget begroot. Op korte termijn wordt dit vraagstuk in het vervoerdersoverleg aan de orde gesteld. Gertjan meldt dat vervoerders hebben aangegeven dat zij de noodzakelijke wijzigingen voor 1 maart 2015 geïmplementeerd hebben, mits het gefinancierd wordt. Gertjan verzoekt iedereen bij het vervoerdersoverleg aanwezig te zijn op 23 september 2014 om 10.00 uur bij GOVI in Amsterdam. Dit overleg is richtinggevend. De aanpassingen die op dit moment aan de XSD plaatsvinden zijn significant. De vervoerder moet direct kunnen zien wat er veranderd is. Dat was in de XSD nog niet doorgevoerd. De bijgevoegde documenten, BISON Fysieke haltestructuur en toegankelijkheid, functionele omschrijving en Specificatie TMI8 Dienstregeling Koppelvlak 1 moeten als twee op zichzelf staande documenten worden gezien. Bij implementatie zijn die wel met elkaar gelinkt. Daarom wordt besloten dat daarover twee besluiten genomen moeten worden. Ten aanzien van de twee documenten besluit de CAB:

- **Besluit:** KV Halte wordt vastgesteld en wordt doorgezet naar de SC van 24 oktober 2014;
- **Besluit:** De nieuwe XSD inclusief dataset wordt aan de CAB per e-mail rondgestuurd, uiterlijk 2 weken vóór de SC van 24 oktober 2014. Daarna wordt het als stuk in de SC van 24 oktober 2014 ingebracht.
- **Besluit:** KV1 Dienstregeling wordt aangehouden, de discussie wordt voortgezet in de werkgroep Halte.

- KAR

Gé meldt dat er verschillende WOB-verzoeken zijn binnengekomen ten aanzien van het KAR-protocol. De KAR-standaard voorziet op dit moment niet in een veiligheidsencryptie en het openbaar maken daarvan kan ertoe leiden dat verkeerslichten door onbevoegden (op afstand) beïnvloed worden. Jose Fernandes Pereira, van beroep agent, werkzaam bij de AIVD en aan het afstuderen op het onderwerp KAR. Hij was op zoek naar het desbetreffende KAR-document. Inmiddels heeft hij het document zelf 'gevonden'. Op 23 september vindt er een werksessie plaats waarin experts op dit onderwerp zitting nemen. Marcel Fick is de voorzitter daarvan. De sessie beperkt zich niet tot technische oplossingen, maar er wordt ook gekeken naar wie de eigenaar van KAR is.

6. Planning vergaderingen

CAB in 2015: 12 maart 2015 en 17 september 2015. Outlook verzoeken worden door Tzvetan verstuurd.

7. W.v.t.t.k.

Gertjan vraagt of een jaarplan opgesteld dient te worden. Gé geeft aan dat er gewerkt wordt met workitems. Workitems zijn niet gekoppeld aan jaarplannen. Zo voorkom je dat bepaalde werkzaamheden niet gestart kunnen worden vanwege het kader van een jaarplan.

Stefan stelt voor om een werkende varianten van de technische laag (transport mechanische post protocol) van een standaard uit te werken in de werkgroep architectuur.

Tzvetan: alle ontbrekende BISON CAB notulen worden op de website geplaatst.

8. Sluiting

Marc dankt de aanwezigen en sluit de vergadering om 12.05 uur.

ACTIE	ACTIEHOUDER(S)
SKIP functionaliteit op BISON werkgroep architectuur agenda van 09-10-2014, CAB mailen en inbrengen in de SC van 24-10-2014.	Tzvetan Stantchev
Wijzigingen op KV1 die reeds akkoord zijn aggenderen op de BISON werkgroep architectuur van 09-10-2014, CAB mailen en in brengen in de SC van 24-10-2014.	Tzvetan Stantchev
Concept ontwikkel XSD voor Delta's wordt rondgestuurd aan CAB en op de BISON website geplaatst. Inclusief expliciete vermelding dat het om een XSD gaat.	Jan Tijmensens, Tzvetan Stantchev
Aanpassen van XSD Tarieven op BISON website.	Jan Tijmensens, Tzvetan Stantchev
Nieuw XSD Haltedata aan BISON CAB versturen (2 weken voor SC).	Tzvetan Stantchev

Haltedata stukken inbrengen bij SC.	Tzvetan Stantchev
Notulen BISON CAB op website plaatsen.	Tzvetan Stantchev

EERSTVOLGENDE VERGADERING CAB

12 maart 2015, 10.00 – 12.00u, locatie: Utrecht, TBD.